

Dosarul nr. 2ra-138/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. R. Pascari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, E. Palanciuc, A. Malîi)

ÎNCHEIERE

20 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Nina Salicov

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Ninei Salicov împotriva Svetlanei Brînca și Ilie Brînca cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 16 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Svetlana Brînca și Ilie Brînca, reprezentatți de avocatul Mihail Canțîr și modificată hotărârea din 22 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru

constată:

La 20 decembrie 2018, Nina Salicov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Svetlanei Brînca și Ilie Brînca cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că în perioada anilor 2016 - 2018, a transmis cu titlu de împrumut lui Ilie Brînca mai multe sume de bani.

Astfel, la 30 aprilie 2016, în baza recipisei, a transmis lui Ilie Brînca suma de 50 000 de lei, cu aplicarea unei dobânzi de 18, 5 % anual.

La 6 iunie 2017, în baza recipisei, a transmis lui Ilie Brînca suma de 13 700 de dolari SUA, cu obligarea achitării unei dobânzi anuale în mărime de 5 %.

La 4 iulie 2017, în baza recipisei, a transmis lui Ilie Brînca suma de 8 700 de dolari SUA, cu obligarea achitării dobânzii anuale în mărime de 5 %.

La 21 februarie 2018, în baza recipisei, a transmis lui Ilie Brînca suma de 4 500 de dolari și suma de 2 500 de euro, cu obligația achitării dobânzii anuale în mărime de 4 %.

A remarcat că Svetlana Brînca și Ilie Brînca s-au obligat să restituie sumele împrumutate imediat la solicitarea ei.

La 15 octombrie 2018, a înaintat o somație către Svetlana Brînca și Ilie Brînca, prin care a solicitat restituirea tuturor sumelor împrumutate împreună cu dobânzile aferente lor, în termen de 30 zile din momentul recepționării somației, însă, deși somația a fost recepționată, pârâții nu și-au executat obligațiunea asumată prin recipisele menționate de a restitui sumele împrumutate.

A învederat că la 25 octombrie 2018, a primit de la pârâți un demers prin care aceștia au solicitat expedierea copiilor autentificate a recipiselor, pentru examinarea obiectivă a somației și verificarea legalității în baza căror recipise a fost solicitată restituirea sumelor.

Având în vedere prevederile art. 869 alin. (1) Cod civil, a menționat că pârâții, pe lângă sumele împrumuturilor, urmează să-i achite și dobânzile aferente acestor sume în mărime de 24 430,14 de lei, 1 840,05 de dolari SUA și 82,74 de euro.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 267, 512, 513, 514, 515, 572, 602, 603 alin. (3), 617 alin. (2) lit. a), b) și c), 619, 867 alin. (1), 869 alin. (1), 871 alin. (1) și (2) și 872 Cod civil, în redacția de până la 1 martie 2019, art. 7, 8, 32, 33, 33¹, 38, 56, 75, 83, 96, 166, 167, 174, 175 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul Svetlanei Brînca și Ilie Brînca în beneficiul ei a împrumuturilor în mărime de 50 000 de lei, 26 900 de dolari SUA și 2 500 de euro, conform cursului oficial al BNM la data achitării, a dobânzilor în mărime de 24 430,14 de lei, 1 840,05 de dolari SUA și 82,74 de euro, conform cursului oficial al BNM la data achitării, precum și a taxei de stat în mărime de 2 000 de lei.

La 11 martie 2019, Nina Salicov a depus cerere privind reducerea cuantumului pretențiilor și concretizarea cerințelor, prin care a solicitat încasarea din contul Svetlanei Brînca și Ilie Brînca în beneficiul ei a împrumuturilor în mărime de 50 000 de lei, 22 400 de dolari SUA și 2 500 de euro, conform cursului oficial al BNM la data achitării, a dobânzilor în mărime de 24 430,14 de lei, 1 691,12 de dolari SUA și 82,74 de euro, conform cursului oficial al BNM la data achitării, precum și a taxei de stat în mărime de 2 000 de lei.

La 19 iunie 2019, Nina Salicov a mai depus o cerere privind reducerea cuantumului pretențiilor și concretizarea cerințelor, prin care a solicitat încasarea din contul Svetlanei Brînca și Ilie Brînca în beneficiul ei a împrumuturilor în mărime de 22 400 de dolari SUA și 2 500 de euro, conform cursului oficial al BNM la data achitării, a dobânzilor în mărime de 2 031,73 de dolari SUA și 113,15 de euro, conform cursului oficial al BNM la data achitării, precum și a taxei de stat în mărime de 2 280,54 de lei.

Prin hotărârea din 22 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, corectată prin încheierea din 18 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea.

Au fost încasate în mod solidar de la Svetlana Brînca și Ilie Brînca în beneficiul Ninei Salicov suma de 24 431,73 de dolari SUA, inclusiv 22 400 de dolari SUA cu titlu de datorie și 2 031,73 de dolari SUA cu titlu de dobândă, suma de 2 613,15 de euro, inclusiv 2 500 de euro cu titlu de datorie și 113,15 de euro cu titlu de dobândă, conform cursului BNM la data achitării.

A fost admisă integral cererea înaintată de Nina Salicov privind compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 2 280,54 de lei pentru taxa de stat și încasată

în mod solidar de la Svetlana Brînca și Ilie Brînca în beneficiul Ninei Salicov cu titlu de cheltuieli de judecată suma de 2 280,54 de lei achitați cu titlu de taxă de stat.

A fost încasată în mod solidar de la Svetlana Brînca și Ilie Brînca în bugetul de stat al Republica Moldova suma de 16 412,48 de lei cu titlu de taxă de stat de a căror plată reclamanta a fost scutită.

În susținerea soluției emise, prima instanță a stabilit că potrivit recipisei semnate de către Svetlana Brînca și fiul reclamantei, Andrei Salicov rezultă că pârâta a achitat doar o parte din suma de bani și anume datoria în mărime de 29 000 de lei și dobânda de 7 % în mărime de 2 050 de lei, astfel datoria față de reclamantă la momentul adresării în instanța de judecată constituie suma de 22 400 de dolari SUA și 2 500 de euro cu titlu de datorie.

Așadar, prima instanță a conchis că pârâții urmau să achite reclamantei datoria în temeiul recipiselor din 30 aprilie 2016, 6 iunie 2017, 4 iulie 2017, 21 august 2018 în sumă de 22 400 de dolari SUA și 2 500 de euro, or împrumutul trebuie să restituie împrumutul în termenul și în modul stabilit în contract, condiție ce se atestă la caz, din care considerent sumele enunțate urmează a fi încasate din contul pârâților Svetlana Brînca și Ilie Brînca în beneficiul reclamantei Nina Salicov.

Totodată, prima instanță a considerat că reclamanta corect a calculat dobânda pentru perioada 6 iunie 2017 - 10 aprilie 2019, 4 iulie 2017 - 10 aprilie 2019 pentru sumele datorate de 13 700 de dolari SUA și 8 700 de dolari SUA, obținând astfel suma de 2 031,73 de dolari SUA și dobânda de întârziere pentru perioada 21 februarie 2018 - 10 aprilie 2019 pentru suma de 2 500 de euro obținând suma de 113,15 de euro.

Prin decizia din 16 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Svetlana Brînca și Ilie Brînca, reprezentati de avocatul Mihail Canțir și modificată hotărârea din 22 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, în partea încasării sumelor de 24 431,73 de dolari SUA și 2 613,15 de euro, prin micșorare de la suma de 24 431,73 de dolari până la 18 908 de dolari SUA și de la suma de 2 613,15 de euro până la 1 064 de euro.

În rest, a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că în cererea privind reducerea cuantumului pretențiilor din 19 iunie 2019, Nina Salicov a menționat că la 31 mai 2019, Svetlana Brînca și Ilie Brînca au achitat benevol suma datoriei în mărime de 50 000 de lei, datorie care s-a format în baza recipisei din 30 aprilie 2016 și a confirmat faptul renunțării la pretenția cu privire la încasarea dobânzii aferente pe marginea acestui împrumut.

La fel, instanța de apel a stabilit că din recipisa din 15 septembrie 2018, Svetlana Brînca a restituit datoria către Nina Salicov în sumă de 29 000 de lei și dobânda de 7 % în sumă de 2 500 de lei, sumă de bani împrumutată la 19 septembrie 2017. Totodată, la 27 martie 2018, Ilie Brînca a transmis, iar Nina Salicov a primit suma de 5 000 de dolari SUA. La 29 august 2018, Adrian Salicov a primit de la Svetlana Brînca suma de 1 500 de euro, unde părțile au menționat că suma de bani reprezintă datoria față de părinții acestuia Nina Salicov și Gheorghe Salicov.

Astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță întemeiat a stabilit raportul juridic material litigios, normele de drept material aplicabile cauzei deduse judecății, însă neîntemeiat a lăsat fără examinare probele prezentate de către Svetlana Brînca

și Ilie Brînca întru probarea faptului restituirii parțiale a împrumuturilor luate de la Nina Salicov.

Prin urmare, instanța de apel a ajuns la concluzia de a modifica hotărârea primei instanțe, or apelanții Svetlana Brînca și Ilie Brînca au achitat parțial datoriile formate în baza recipiselor enunțate supra și sunt de acord cu plata acestora.

La 2 noiembrie 2020, Nina Salicov a declarat recurs împotriva deciziei din 16 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe, încasarea din contul Svetlanei Brînca și Ilie Brînca în beneficiul ei a taxei de stat în sumă de 9 346,51 de lei achitată la depunerea cererii de recurs.

În motivarea recursului a invocat că intimații și avocatul lor au recunoscut că întinderea obligațiilor se bazează pe relațiile de împrumut dintre părți care vizau anii 2016-2018, însă au afirmat că toate sumele restituite de ei erau destinate stingerii numai a acelor obligații din perioada 2016-2018, tăinuind faptul existenței între părți a relațiilor de împrumut anterioare care s-au născut în baza recipiselor din 26 septembrie 2012 și 9 aprilie 2013.

Având în vedere situația creată în proces ca urmare a cererilor și demersurilor înaintate de avocatul intimaților, întru examinarea obiectivă, multiaspectuală, corectă și echitabilă a cauzei, dânsa a venit cu mai multe concretizări asupra obiectului cauzei și a prezentat primei instanțe și probele (recipise) corespunzătoare care confirmau explicațiile și concretizările făcute și care cuprindeau toate relațiile de împrumut dintre părți din anul 2012 până în anul 2018 inclusiv.

A precizat că părțile nu au stabilit modul de stingere a obligațiilor scadente dintre ele, astfel în această situație fiind aplicabile prevederile art. 586 alin. (1) Cod civil, care prevăd expres faptul că în cazul în care debitorul datorează creditorului mai multe prestații similare, iar suma plătită nu este suficientă pentru stingerea tuturor datoriilor, se stinge datoria pe care o indică debitorul în momentul efectuării plății. Dacă debitorul nu face o astfel de precizare, se stinge datoria care a ajuns prima la scadență.

Astfel, din sumele achitate de către intimați la 8 martie 2018, 27 martie 2018 și 29 august 2018 au fost stinse obligațiunile primele ajunse la scadență, adică cele care izvorau din recipisele din 26 septembrie 2012 și 9 aprilie 2013, fapt care s-a și întâmplat și care se confirmă prin însăși recipisele respective.

Instanța de apel nu a verificat pe deplin toate circumstanțele cauzei, a dat o apreciere incompletă a probelor din dosar și nu a aplicat corect dispozițiile Codului civil, or în cazul în care instanța de apel, analizând toate probele dosarului și interconexiunea lor cu circumstanțele cauzei, chiar fără a lua în considerație referința depusă de ea, printr-un simplu calcul matematic al datoriilor născute din recipise și celor achitate, putea să-și dea seama că intimații nu au dreptate, că circumstanțele cauzei diferă esențial de ceea ce a fost invocat în cererea de apel și astfel să constate corectitudinea și legitimitatea hotărârii primei instanțe.

Instanța de apel a interpretat în mod eronat prevederile art. 512 alin. (1), 572 alin. (2) Cod civil în privința relațiilor dintre părți care vizează perioada 2016-2018 și nu a aplicat în general prevederile art. 867-874 Cod civil relațiilor dintre părți din perioada 2012-2013, iar în privința tuturor obligațiunilor dintre părți nu a aplicat prevederile art. 586 alin. (1) Cod civil.

La 8 decembrie 2020, în adresa Svetlanei Brînca și Ilie Brînca a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Nina Salicov, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 183), fiind recepționată de către destinatari la 15 decembrie 2020, ceea ce se atestă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 184, 185).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimații să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 26 august 2020, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 170), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 2 noiembrie 2020 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Nina Salicov, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Nina Salicov, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Nina Salicov urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Nina Salicov.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic